

Ekō

België - Belgique
P.B.
2600 - Berchem
Uitbreidingsstraat
BC 4909

回 向

jaargang 33 nr 1 – lente 2010
(of Ekō nr 124)

driemaandelijks tijdschrift
afgiftekantoor 2600 Berchem Uitbreidingsstraat
erkenningnummer P303143

Inhoud

Een woord vooraf...	1
Kohon Shoji - De weldadigheid van Hemel en Aarde	2
Measureless Time - Marcus Cumberlege	9
Rechtkrabbelen - Shaku Kajo	10
Enkele lente-haiku - Nellie Van Meel	10
Matōga kyō: verhaal van het Mātangī meisje	11
Leven in Balans: Onthechting en Vertrouwen - Martine Strubbe	17
Chuang-tzu (Zhuang-Zi) - Uittreksels (1) - Shitoku	21
Meditatie	26
Nieuws uit de Sangha	27
Rooster der bijeenkomsten	

Dit is een uitgave van het Centrum voor Shin-Boeddhisme. De redactie noch het Centrum voor Shin-Boeddhisme zijn gebonden door de bijdragen van derden, die overigens niet noodzakelijk de zienswijze van de redactie weergeven. Iedere auteur is verantwoordelijk voor zijn bijdrage.

Ekō wordt gratis verspreid. Op eenvoudig verzoek nemen we u graag op als abonnee op de papieren en/of elektronische versie of schrappen wij u van de lijst.

Het Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw en de Shin-Tempel Jikōji erkennen de spirituele en morele autoriteit van de Jōdo-Shinshū Hongwanji-ha (Kyōto) in de persoon van Hoofdabt Go-Monshu Koshin Ohtani, maar zijn voorts organisatorisch en financieel autonoom. Hun werking is afhankelijk van uw medewerking, uw waardering en uw steun.

*Onze bankrekening is 523-0802265-53, bij Triodos Bank nv, Hoogstraat 139/3, B-1000 Brussel, op naam van het Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw, Pretoriastraat 68, B-2600 Berchem-Antwerpen (België). Voor overschrijvingen uit het buitenland kunt u gebruik maken van IBAN nummer BE53 5230 8022 6553 en BIC-code TRIOBEBB (sinds 05/12/2009 **nieuwe BIC-code!**).*

Een woord vooraf...

Vermoedelijk ervaar jij ook hoe die schuchtere lentezon niet alleen je lichaam verwarmt, maar ook je gemoed. Zo zie je weer: hoe diep je soms ook in de put kan zitten, na de winter komt de lente – zo maar!

In *De weldadigheid van Hemel en Aarde* schetst Kohon Shoji hoe hij het begrip *God* vergelijkt met de Boeddha-Tathagata als het *Lichaam van de Leer*. De verlosser en de verlorene zijn een. Ook de Chinese levenskunstenaar *Chuang-tzu* omvat de veranderlijkheden van het bestaan. Ofschoon zijn stijl nogal sprongsgewijs evolueert, toch is hij vindingrijk en aantrekkelijk, helder en boeiend, aldus Shitoku. Nee, (shin-)boeddhisten sluiten zich niet op, maar nemen graag ook elementen over van andere levensvisies: hier van Tao...

Door de opname in *Ekō* van beide werkjes, gepubliceerd bij onze vroegere uitgeverij *De Simpele Weg*, en ondertussen nauwelijks nog in voorraad, willen wij je toch laten genieten van deze juweeltjes...

Vertrouwen in de Boeddha, vertrekkend vanuit een houding van stilte en rust, doet ons beseffen hoe waardevol het leven hier en nu is. Aanvaarden dat alles veranderlijk is – ook wijzelf – geeft ons de kans in balans te leven. Martine begeleidt ons in haar artikel *Leven in balans: Onthechting en Vertrouwen* verder op deze weg van wijsheid en mededogen.

In *Matōga kyō, verhaal van het Mātangī meisje*, staat Ananda aan de rand van het breken van het voorschrift van seksueel wangedrag. We lezen hoe haar moeder uit onvoorwaardelijke liefde voor haar dochter handelt, en hoe de Boeddha de jonge vrouw zonder (ver)oordelen tegemoet treedt. Maak geen berekeningen, het komt wel in orde.

Vertrouw jezelf en de andere, vertrouw het leven en ga met de stroom van de natuurlijkheid mee! Onze Japanse vrienden hebben hier een mooi woord voor: *jinen* (of *vanzelf zo worden*, zie *Ekō* 30, juni 1985). Ook de korte stukjes van Martine en Marc illustreren dit...

Wij wensen dat jij, samen met je naasten, dit *jinen* mag ervaren!

Fons Martens

Kohon Shoji - De weldadigheid van Hemel en Aarde

Vertaald, ingeleid en van nota's voorzien door Shitoku A. Peel

*Dit is een vereenvoudigde heruitgave van een werkje gepubliceerd bij onze vroegere zustervereniging, uitgeverij De Simpele Weg in 1986. Interesse voor een van de laatste exemplaren van dit knappe boekje, gedrukt op zwaar geel papier? Een berichtje volstaat... Veel leesgenot!
[Van de oorspronkelijke nota's maakten we wel (echte) eindnoten...]*

De inhoud van dit werkje van een ons overigens geheel onbekend auteur, vormt een brochuurtje van 12 pagina's Engelse tekst, plus nog 7 vouwblaadjes met het origineel Japans.

Jaren terug bracht Shitoku dit boekje uit Japan mee, maar mede door het weinig opvallend of indrukwekkend volume, liep het ergens verloren gewoonweg tegen de binnenomslag van een dikker, ingebonden boekwerk.

Bij het herschikken van de bibliotheek van Jikoji, midden 1986, viel het "*bij toeval*" terug in Shitoku's handen.

Verrast en verwonderd dit verloren gewaand boekje terug te vinden, las hij het, staande en in één trek door. En meteen kwam in hem het verlangen op deze tekst in het Nederlands te vertalen en te publiceren.

De auteur is ene Kohon Shoji, waarover Shitoku, zoals hierboven al vermeld, nog geen bio- of bibliografische gegevens heeft kunnen vergaren. Toch hoopt hij binnen afzienbare tijd iets meer over deze auteur te weten te komen.

Het boekje werd in eigen beheer (als auteur én als uitgever wordt immers dezelfde persoon vermeld) uitgegeven; datum van eerste uitgave is "Showa 14", d.i. 1939. Een tweede uitgave geeft "Showa 40", dat is dus 1965; plaats van uitgave is de stad Gifu.

De Nederlandse vertaling is geen stipte navolging van de Engelse tekst, maar werd door Shitoku uitgevoerd met een meer dan zijdelingse blik naar het origineel Japans. Het is immers zo dat op meerdere plaatsen de Engelse versie nogal sterk van het origineel afwijkt. Maar vermits de

Engelse vertaling juist door haar afwijkingen getuigt van een wel bepaald opzet van de auteur-vertaler, werd gepoogd zeker de sfeer van die Engelse versie zo intens mogelijk weer te geven.

Met deze afwijkingen beoogt de auteur, die zich als een overtuigd volgeling van Shinrans leer van de Ander-Kracht Nembutsu ontpopt, voorzeker de lezer aan te tonen dat de verleiding van een “Godsbegrip” hem niet mag misleiden. Waar Hondo Shoji het begrip “God” hanteert, wijst hij in geen geval op de mogelijkheid van een persoonlijke God, maar door de context (zie hierover ook de nota’s) is het duidelijk dat hij zoekt het dilemma Boeddha/God op te lossen door “God” te stellen als kosmisch beginsel naast duidelijk boeddhistische concepten als Tathagata, Onmetelijk Licht (Amitabha) of Eeuwig Leven (Amitayus). In zijn visie is “God” niets anders dan de Boeddha-Tathagata als *hossho-hosshin*, het “Lichaam van de Leer” (dharmakaya).

Duidelijk uit het geheel van de tekst blijkt evenwel dat de auteur met dit opzet niet enkel het christelijk Godsbegrip viseert. De Japanse tekst biedt immers overduidelijk de mogelijkheid gelezen te worden in een Shinto-optiek. Hondo Shoji geeft het Engelse “God” als vertaling voor *kami*. En aangezien het Japans geen grammaticaal onderscheid kent tussen enkelvoud en meervoud, kan de vertaling “God” gelezen worden als “Kami” (de slechts sedert 1981 door alle christelijke kerken in Japan aanvaarde term voor ‘God’), maar ook als “de Kami’s”. Door deze lezing komt de originele tekst sluitend te passen in het Shinto-perspectief.

Trouwens, de duidelijke verwijzing naar “*Ame-no-minaka-nushi-no-Mikoto*” is een onbetwistbare referentie naar het Shintoïsme.

De nota’s hebben geenzins de bedoeling de tekst exhaustief te verklaren; Shitoku heeft ze bedoeld als een soort wegwijzers of kompaspunten. De tekst van deze “Weldadigheid van Hemel en Aarde” is rijk aan nadenk-motieven en verdient meer dan één lectuur.

Moge de lezer, welke ook zijn spirituele oriëntatie zij, verrijkt uit dit kleine boekje treden.

Namo Amida Butsu.
Shitoku A. Peel

Wanneer ik het allemaal overweeg,
hoe groot toch is de weldadigheid van hemel en aarde!
Alle levende wezens, ja het hele heelal
leven in die weldadigheid van hemel en aarde,
loven de weldadigheid van hemel en aarde.

Men geeft er verschillende namen aan:
God¹, Dharma², Tathagata³.
Maar het is het absoluut hinderloze licht.

Het absoluut hinderloze licht⁴
vervult de wereld in de tien richtingen en geeft aan alles leven.
Het scheidt alles.

Daardoor bestaan onze levens en onze lichamen
vanaf het eerste begin enkel door de weldadigheid
van hemel en aarde.

Er is dan ook niets dat wij waarlijk “ons eigen⁵” kunnen noemen.

Deze grote weldadigheid
mij geschonken, wordt mijn ware zelf.
Ze verdrijft mijn onwetendheid en wordt mijn leven.

Wanneer gij daarvan de waarheid realiseert
en vertrouwt op het leven van Tathagata,
zullen uw feilen vanuit het oneindige verleden af verdwijnen
en ontvangt gij het eeuwige leven.

Dit waarlijk is het land van vrede en mededogen⁶,
vol van weldadigheid en zonder de geringste wolk.

In de schittering van onzegbare geestelijke werkzaamheid
is er geen einde aan het vreugdevolle vertrouwen.

Elkaar liefhebbend en eerbiedigend,
wordt gij de vorm die de verheven geest manifesteert.

Als ik het zo zie:
hoe groot toch is de
weldadigheid van hemel en
aarde!

Als ik het zo zie:
hoe groot toch is de
weldadigheid van de
Tathagata!

Het leven
verwezenlijken:
Het zelf, dat is het
leven. Niet het lichaam
is het zelf.

Het lichaam is wat vanuit
het leven geschapen werd,
vanuit de begeertes van het
leven.

Het leven is de scheppende
kracht; het zit in de eeuwige
bedrijvigheid van alle dingen
alles wat gestalte heeft te scheppen.

Juist zoals mijn lichaam een product is van mijn leven, evenzo wordt alles waargenomen door mijn zintuigen. Daarom kan inderdaad gesteld worden dat de Drie Rijken manifestaties zijn van Enkel-Geest⁷. De dingen door mijn zintuigen waargenomen hebben geen vaste, onveranderlijke zelf-natuur. Ze ondergaan dan ook geboorte en dood: verandering. Ze zijn in een onophoudelijk, eindeloos heen-en-weerslingeren.

Dat noemt men: de veranderlijkheid van alle dingen. Alle dingen omvatten alles wat in het heelal bestaat⁸. Veranderlijkheid betekent dat er niets, maar dan

ook niets is dat eeuwig en onveranderlijk is. Daardoor is mijn lichaam slechts een voorbijgaande manifestering van mijzelf, een schaduwbeeld van mijn leven – en zeker niet het ware zelf.

Zij die dit tijdelijke lichaam aanzien voor een realiteit, zij zijn gewone begoochelde stervelingen. Zij die beseffen dat hun zelf niet dit lichaam is, maar wèl het leven, zij beseffen 's levens oorspronkelijke zin en bewandelen het Pad van de Voortijdelijke Gelofte⁹. Zij zullen dan ook geboren worden in het Land van het Eeuwige Licht.

Dan zullen zij andere wezens naar dit Land van Licht leiden. Zo worden zowel “zelf” als “ander” verlost. Zij worden uitvoerders van zelf-welddad en ander-welddad.

Gods wereld, Boeddha's wereld onthult zijn ware aard voor wie tot dit leven ontwaakt. Dit leven is de realiteit van zelf, het leven van het Onmetelijke Leven dat het heelal doordringt. In Shinto wordt dit leven “*Ame-no-minaka-nushi-no-Mikoto*”¹⁰ genoemd: dit is het goddelijke leven dat altijd levend is.

Nochtans zijn de mensen van de wereld gehecht aan oppervlakkigheden en zo bevreesd voor hun uitdoving. Om het even wat dat enige gestalte heeft, is gedoemd te vergaan. Ware religie is de leer die het onvergankelijke, het goddelijke aanwijst: het pad van eeuwigheid en niet-dood aanwijst aan al diegenen die aan gestalte gehecht zijn, die door gestalte begoocheld zijn en daardoor zo bevreesd zijn voor dood en vergankelijkheid. Di t is de leer waardoor wij het leven van niet-dood leren inzien en het onsterfelijkheidspad van de Voortijdelijke Gelofte bewandelen. Het Pad van de voortijdelijke Gelofte heeft uitsluitend deze zin: het verwezenlijken van de wens een beter leven te leven.

Als ik de zaken bekijk: verheven is mijn leven, mijn onsterfelijkheidsleven, het leven van het

Onmetelijke Leven, het eeuwige leven, God, Boeddha, Tathagata.

Het eeuwige goddelijke leven dat het heelal geschapen heeft, dat het heelal gemanifesteerd heeft, komt nu tot mij en wordt mijn leven. Ik leef door het leven van de Tathagata.

Mijn leven bestaat in de Ander-Kracht¹.

Ik word verlost zoals ik ben. Het is een voorwaardeloze bevrijding.

Het bestaan van mijn leven, van mijn lichaam heb ik te danken aan de weldadigheid van mijn ouders, van mijn voorouders, van mijn broeders, van mijn echtgenote en zelfs van mijn nakomelingen.

Ik deel in de weldadigheid van alle wezens, vanaf de keizer neerwaarts tot de meest doodgewone mens in de maatschappij. Ik ontvang weldadigheid van hemel en aarde, van alle wezens in het heelal. Mijn bestaan zou niet mogelijk zijn zonder hun aller weldadigheid.

Ik ontvang de weldadigheid van het heelal. Het is enkel door deze weldadigheid dat ik mijzelf ben. Ik belichaam de weldadigheid.

Zonder de weldadigheid ben ik mezelf niet – een zelf onbekwaam het goede of het kwade te doen.

Door de weldadigheid van de Tathagata, door de kracht van de Tathagata leef ik. Het leven van de Tathagata leeft in mij. De Tathagata en ik, we zijn niet-twee.

De Boeddha en wij stervelingen, we zijn één.
De verlosser en de verlostte zijn één.

Daarom zijn vreugde en dankbaarheid mijn levenspad. Mijn levenspad is te gaan naar het ware, naar het goede, naar het schone.

En dit levenspad is mij te bewandelen gegeven!

---

¹ God: vertaling van *kami*, een term die zowel in de christelijke als in de shintoïstische zin kan geïnterpreteerd worden. Het samengaan met “Dharma” (Leer) en “Tathagata” (De Zo-gegane-gekome, benaming voor het Boeddhaschap) situeert dit gebruik van het Godsbegrip echter duidelijker in een bijna spinozistische visie.

² Dharma: *Ho*, de Leer, het Principe, de Uiteindelijke Essentie. Het Lichaam van de Leer (dharma-kaya, *hossho-hosshin*) is het Absolute Boeddhaschap, “vorm- en kleurloos, onkenbaar, ondenkbaar”, elk begrip overtreffend, de Uiteindelijke en Volkomen Verlichting.

³ Tathagata: *Nyorai*, de benaming die Shakyamuni Boeddha gebruikte om zichzelf aan te duiden; de oorspronkelijke (Sanskriet/Pali) term is tweezinnig en betekent zowel de “Zogegane” d.i. “de naar de Zo-heid gegane” als “de van de Zo-heid gekomene”. Zo-heid (tathata> is equivalent voor Leegheid (sunyata>, Boeddhaheid (buddhata>, Verlichting (bodhi>, Nirvana, Reine Land.

⁴ Het Hinderloze Licht: één van de twaalf kenmerken van het heilslicht dat de natuurlijke uitstraling is van het Oneindige Boeddhaschap (Amida). Amida's heilslicht is ‘hinderloos’, omdat geen enkele karmische handeling dit *Mateloze Licht* (Amitabha) kan tegenhouden: het straalt immers voor alle wezens welke en hoe deze ook mogen zijn, wijs of dwaas, arm of rijk, goed of slecht.

⁵ “ons eigen”: verwijst naar het grondbeginsel van het Boeddhisme, nl. de afwezigheid van een “zelf, atman, ziel” als blijvende kern van de persoonlijkheid (= ik-heid). Elke ik-heidsgedachte is illusie, is de fundamentele onwetendheid en de bron van alle lijden.

⁶ Het Land van Vrede en Mededogen: het nirvana, het “Reine Land”. Land van Vrede omdat hier alle haat, begeerte en illusie tot stilstand gekomen zijn. Land van Mededogen, omdat van hieruit het Mededogen van het Boeddhaschap over alle wezens uitstraalt. Van het Boeddhaschap kennen wij mensen slechts twee aspecten, namelijk Wijsheid en Mededogen. Wij zien die aspecten als twee, maar in waarheid zijn ze één en onscheidbaar: Wijsheid is Mededogen, Mededogen is Wijsheid.

⁷ Enkel-Geest: naar de Yogacara-filosofie bestaan de dingen enkel in onze geest, d.i. komen de dingen in onze existentie uitsluitend in zoverre ze als waarnemingen in ons ontstaan.

⁸ “Alle dingen omvatten alles wat er in het heelal bestaat”: in elk ding zijn alle dingen aanwezig, in alle dingen is elk ding aanwezig; alle dingen en wezens interpenetreren zich en zijn coëxistent (Avatamsaka-sutra, Kegon-kyo).

⁹ De Voortijdelijke Geloofte: *hon-gan*, de natuurlijke en onpersoonlijke werkzaamheid van het Boeddhaschap alle wezens zonder onderscheid tot Geboorte in het Reine Land (= de Verlichting, Nirvana) te brengen. Komt overeen met de 18de Geloofte van Amida/Dharmakara in de Grote Leerrede van de Tooiselen van het Reine Land. ‘Voortijdelijk’ omdat de Geloofte werkzaam is voor elk gebeuren in de tijd.

¹⁰ *Ame-no-minaka-nushi-no-Mikoto* (vaak ook *Ame-no-minaka-nushi-no-Kami*): een Shinto-godheid waarvan gezegd wordt dat zij voor de schepping bewegingsloos in het midden van de wereld stond. Het leven dat alle geschapene voorafgaat.

¹¹ De Ander-Kracht: *tariki*, de natuurlijke en voorwaardeloze werkzaamheid van het Boeddhaschap alle wezens tot Geboorte in het Reine Land te brengen. Door het ik-denken wordt hiertegenover de zelf- kracht (*jiriki*) gesteld, welke bestaat uit de ik-gerichte berekeningen. Geboorte in het Reine Land is slechts mogelijk wanneer alle *jiriki* in het wezen door *tariki* vervangen is.

Measureless Time

For Maria, Ostend, February 10

Far beyond day-to-day reality
and the non-duality of Tibet
there is one entity that lives and moves -
Namu Amida Butsu.

This formula destroys illusion
and the fabrications of the mind.
It eases the heart's pain.
It opens the eye of truth.
It remains for ever in the memory.

The sea breaks on the rocks beneath us.
The winter sun beats on our faces.
People around us talk.
The vegetable soup is hot and good.

Nembutsu fills the five oceans
of permanence, durability,
certitude, harmony and sound.
Like a magnificent silver moon,
it adorns the blue empyrean.

I say the words softly under my breath
here in this tiny coastal wilderness
where our four footsteps shuffle through sand.

Marcus Cumberlege - www.marcuscumberlege.com

Rechtkrabbelen

Falen in het leven of fouten maken bij wat we doen, stemt ons slechts tot nederigheid in onze relatie tot anderen. Het bevestigt onszelf slechts in onze menselijkheid - met al zijn hebbelijkheden en imperfecties. Juist dat maakt het leven dan ook zo dragelijk: het vergt wel moed om telkens weer recht te krabbelen na elke val. Het maakt van het leven een uitdaging, een avontuur.

In tegenstelling tot trainen hebben kansen in het leven geen uurregeling. Je moet ze grijpen als ze zich aandienen, maar je moet je ook bewust zijn van de gevolgen die ze met zich meebrengen eens je ze grijpt. Leven is afwegen van opties, keuzes maken. Leven is fouten opstapelen. En na het likken van zijn wonden weer durven te lachen naar een volgende uitdaging. Het vergt slechts de moed om recht te krabbelen, het stof van zijn broek te slaan en verder de weg af te wandelen. Wie uit angst te vallen niet durft te lopen zal nooit de wereld écht leren kennen.

Shaku Kajo - 02/10/2009

Enkele lente-haiku

Hoor, de zwaluwen
beloven zon en bloesems;
lentevoorspellers.

Vroeg in de morgen,
reeds dol vogelgekwitter;
lente in aantocht.

De dagen lengen
daaglijks wint het licht aan kracht;
opklimmende zon.

Nellie Van Meel - na Open Deur - 01/05/2005

Matōga kyō: verhaal van het Mātangī meisje

Introductie

Het gebruik van mantra's kende een groot succes in [bijna] alle boeddhistische scholen, zelfs in de sobere Theravada: priesters verzamelden voor stupa's, bodhibomen of afbeeldingen van een boeddha, terwijl ze offers brachten en harmonieus mantra's reciteerden om bijvoorbeeld te smeken voor regen. De vroege Matōga-sutra (Matōga-kyō - 摩登伽經), naar het Chinees vertaald in de derde eeuw, verhaalt van een jonge vrouw die verliefd werd op Shakyamuni's leerling Ananda, en die haar moeder overtuigt om vidya's te reciteren tijdens een magisch ritueel om Ananda naar haar huis te lokken, om hem te strikken in haar liefdeskronkels. Ananda's toestand was meteen gekend door de Boeddha, daarom reciteerde hij op zijn beurt vidya's om zijn leerling van deze wereldse gehechtheden te redden.

Mahayana lijfde het gebruik van vidya's in, die door de vroege boeddhistische scholen waren overgenomen van bestaande gewoonten die vooral bescherming tegen tegenslagen beoogden. Deze vidya's gebruikte Mahayana dan samen met de dominerende vorm van mantra's, de dharani, ingeschakeld als hulpmiddel om de geest zich door meditatie te laten concentreren. Met de ontwikkeling van de vele nieuwe Boeddha's en Bodhisattva's in het Mahayana groeide het geloof dat het aanroepen van de naam van een welbepaalde god zijn hulp kon bewerkstelligen. Het Lotus Sutra leert bijvoorbeeld dat de praktijk van het aanroepen van Kannon (Quan Yin/ Avalokitesvara) een manier was om tegenspoed af te wenden, en het Wijsheid Sutra (Prajnaparamita) kende vergelijkbare praktijken. Het Meditatiesutra (Kanmuryōju-kyō - 觀無量壽經), vertaald naar het Chinees in de vijfde eeuw, leert over het aanroepen van Amida als een methode om wedergeboorte in het Reine Land te bekomen.

De [eerste] vijf voorschriften behelzen doden, stelen, seksueel wangedrag, liegen en het nemen van bedwelmende middelen. In dit verhaal staat Ananda aan de rand van het breken van het voorschrift van seksueel wangedrag.

Dit verhaal is een onderdeel van het Shurangama Sutra.

Het Matōga-Sutra Verhaal

1. Ananda kwam terug van het Kasteel Shravasti waar hij aalmoezen had gekregen. Toen hij een groot meer naderde, zag hij een meisje van een pariah [Paraiyar] familie van de Candara clan water putten. Vermits hij dorst had, vroeg hij het meisje om wat te drinken. Zij was echter beschaamd om haar eenvoudige afkomst, en twijfelde. Daarom zei Ananda haar dat hij als monnik geen onderscheid maakte tussen mensen, en hij vroeg haar opnieuw om te drinken. Het meisje putte onmiddellijk wat proper water en bood het Ananda aan; die dronk het langzaam op en ging verder. Het meisje was getroffen door de waardige verschijning en de vriendelijke woorden van Ananda en hoopte stiekem dat ze hem via de toverkrachten van haar moeder tot bij haar zou kunnen lokken.

2. Het meisje bracht het vat met water naar huis en vertelde aan haar moeder dat ze Ananda als haar echtgenoot wilde. Daarom vroeg ze haar moeder of ze hem met haar toverkrachten tot bij haar zou kunnen lokken. De moeder weigerde. Ze zei dat toverformules geen vat hadden op diegenen die zichzelf hebben ontdaan van hebzucht, en op de doden. Ze voegde eraan toe dat Ananda's leraar, Shakyamuni Boeddha, zich niet alleen ontdaan had van hebzucht, maar bovendien een persoon van grote

deugden was, en dat zij tegenover zo een persoon geen kwaad heil kon beramen. De woorden van de moeder veroorzaakten tranen bij het meisje. Ze zei dat ze – indien haar wensen niet zouden vervuld worden – zou sterven. Verrast troostte de moeder haar dochter door toe te geven dat ze toch zou trachten Ananda naar haar te lokken door gebruik te maken van haar toverformules.

3. Bijgevolg ontstak de moeder een vuur in het huis, verzamelde ze 108 lotus bloesems en maakte cirkels rond het vuur terwijl ze de toverformules uitsprak. Iedere keer dat ze een volledige cirkel had afgelegd, gooide ze een bloesem in het vuur, en bad ze de god van het Kwaad haar gebeden te aanhoren en Ananda snel naar haar dochter te lokken. Daardoor voelde Ananda twijfel en onrust, en begon hij onbewust naar het huis van de paria's te wandelen. Nu het meisje vernam dat Ananda zou komen, bereidde ze een troon voor, poetste er rond en versierde ze hem.

4. Ananda, die in tranen vol van emotie in het huis van de paria's aankwam, riep de hulp in van Shakyamuni Boeddha. Dank zij zijn gave alles te kunnen zien, kwam Shakyamuni op de hoogte van Ananda's netelige positie. Om hem te behoeden sprak hij daarom – als een soort van uitdrijving – de woorden, “Indien er onder de levende wezens sommigen hulpeloos zijn, zal ik diegene zijn op wie ze kunnen steunen.” Daardoor was Ananda in de mogelijkheid bevrijd te worden van de betovering van de paria en kon hij terugkeren naar het Jetavana bos. De moeder vernam dat Ananda was ontsnapt, en gaf toe dat haar krachten om toverformules uit te spreken door de krachten van Boeddha werden verijdeld. De goddelijke krachten en deugden van de Boeddha waren de grootste, en hoeveel toverformules er ook in de wereld zouden worden uitgesproken, ze zouden niet in staat zijn de krachten van Shakyamuni te verstoren – zo leerde de moeder aan haar dochter.

5. Het meisje nam een bad en hulde zich in zuivere kleren, versierde zich met een bloemenkrans en wierook, en zette zich op weg naar de kasteelpoort van het Kasteel Shravasti. Voor de poort wachtte ze tot Ananda op religieuze bedeltocht zou gaan. Van zodra ze het silhouet van Ananda ontdekte, voelde ze zich overgelukkig, en volgde ze hem waarheen hij ook ging. Ananda viel overal in vernedering, en erger nog, hij voelde zich verstoten en op zijn ongemak. Ten einde raad keerde hij terug naar het Jetavana bos. Daarop ging hij onmiddellijk bij Shakyamuni om hulp vragen. Shakyamuni aanvaardde Ananda's verzoek en beloofde de tegenslag teniet te doen.

6. Shakyamuni Boeddha vroeg het meisje of ze echt Ananda als haar echtgenoot wilde, en indien dat zo was, dan zou ze eerst het advies van haar ouders moeten vragen. Als ze dan het akkoord van haar ouders zou krijgen, dan zouden ze naar hier moeten komen en hun dochter aan Ananda weggeven, zo zei hij. Aldus bracht het meisje haar ouders naar de plaats waar Shakyamuni verbleef. Nadat de ouders verklaarden akkoord te gaan met dit huwelijk, wendde Shakyamuni zich tot het meisje en eiste dat ze, indien ze Ananda als echtgenoot wilde, de wereld moest verzaken, en non worden. Toen het meisje aangaf dat ze die voorwaarden wenste te vervullen, viel plots haar haar af, en veranderde ze van gedaante: ze was een non in gewaad. Shakyamuni Boeddha gaf dan het meisje een reeks raadgevingen, de leer die de Grote Verdienste en het Grote Geluk doet ontstaan, of met andere woorden, de Verhandeling over Liefdadigheid, Geboden en Wedergeboorte. Dan leerde hij haar dat hebzucht onrein is, en dat het zichzelf ontdoen van hebzucht het meest essentiële is. Toen de non deze leringen van Shakyamuni Boeddha aanhoorde, begon haar geest rustig en kalm te worden. Daarna herhaalde Shakyamuni Boeddha nogmaals de leer van de Vier Edele Waarheden. Alsof een zuiver wit tapijt geleverd werd, zo ontwaakte de non ogenblikkelijk tot de waarheid van zijn leringen, beheerste de Weg van de Arhant, en bereikte zo de Status van Niet-Wederkeren. De non drukte de handen op elkaar en boog voor de Boeddha, en beleed al de misstappen die ze tot op dat ogenblik had begaan. Dan verhaalde Shakyamuni Boeddha over de zegeningen om geboren te worden in een Boeddhaland, en om geboren te worden als een mens, en ook dat het moeilijker is om te ontsnappen uit de Wereld van Geboorte en Dood, en de Weg van de Arhant te beheersen. De Boeddha adviseerde haar, “Je hebt nu deze moeilijke taak volbracht. Je hebt de ware vruchten van de Boeddha Dharma verworven. Nooit nog zal je terugkeren naar de Wereld van Illusies. Doe je uiterste best een wijs iemand te zijn, en niet te vervallen in gemakzucht.”

Bronnen

*Scroll - als een van onze **Schatten op Zolder** - met de tekst in het Chinees en de vertalingen in het Japans en het Engels.*

Het is onze bedoeling deze scroll van wel 5 meter breed via een aantal afbeeldingen op onze website weer te geven.

<http://online.sfsu.edu/~rone/Buddhism/Shurangama/ps.ss.02.v1.020526.screen.pdf> ;

<http://www.occultforums.com/bbs/archive/index.php?t-26051.html> .

Leven In Balans: Onthechting En Vertrouwen

Martine Strubbe

Dit artikel werd geschreven op vraag van Antenne, het Kwartaalblad van het Humanistisch Verbond, en verscheen in september 2009.

Hoe kunnen wij in 'balans' leven in een bestaan dat getekend is door veranderlijkheid?

Wat ontstaat zal vergaan, wat oprijst zal verdwijnen: dat is een fundamenteel gegeven in de leer van de Boeddha. Het probleem is niet zozeer de veranderlijkheid zelf, maar wel onze onaangepaste manier van omgaan met die veranderlijkheid. Afhankelijk van allerlei oorzaken, in de eerste plaats onze onwetendheid, plaatsen wij onszelf buiten de stroom van de veranderlijkheid en kennen onszelf een autonoom statuut, een onveranderlijk ego toe. Hierdoor veroorzaken wij onze eenzaamheid, onze verlorenheid, onze angst en onze (onbestemde) verlangens. Het is pas wanneer wij aansluiting vinden met de werkelijkheid die veranderlijk is, dat onze frustraties en angsten kunnen verdwijnen. De oorzaken van ons lijden zijn immers in onszelf te vinden. Onwetendheid wat betreft onze ware aard en situatie conditioneert onze intenties en gedragingen, onze gedachten, onze verlangens, onze gehechtheid en ons lijden.

De Boeddha leert ons dat het goed is om mee te gaan in die veranderlijkheid, en toont ons wegen om iets te doen aan onze onwetendheid en ons onaangepast gedrag. Zo leren wij dat het niet verkeerd is dingen te 'verlangen', maar dat wij ons niet koste wat kost hieraan mogen vastklampen. In feite is heel de leer van de Boeddha gecentreerd rond de lijdensproblematiek, metafysische vragen beantwoordde hij liever niet...Hij vond dat het lijden van alle wezens de hoogste prioriteit had. In gedachten, in woorden en in daden handelen wij dikwijls op een manier die onheilzaam is voor onszelf en/of voor de ander. De Leer van de Boeddha toont ons een achtvoudig pad om dat gedrag om te buigen tot heilzaamheid en verlichting.

Dit achtvoudig pad kan op velerlei manieren beleefd worden. Shinboeddhisten zijn leken die materieel of spiritueel niet altijd in de mogelijkheid zijn zware formele praktijken te beoefenen, en daarom als *enige praktijk een volstrekt vertrouwen* in de Boeddha proberen

te ontwikkelen. Meditatieve, morele of rituele praktijken worden gezien als *hulpmiddelen* van sociale of psychologische aard, die zonder deskundige begeleiding zelfs kunnen leiden tot een nog grotere 'kramp' van het ego. Daarom proberen Shinboeddhisten alles los te laten –er valt immers niets te bewijzen- en in deze onthechting een gemoed van diep vertrouwen te ontwikkelen.

Een persoon die volkomen vertrouwen heeft gerealiseerd, heeft zich ontplooid tot een complete, authentieke mens, een mens die zijn onvolmaaktheden heeft aanvaard en een spontane, niet berekenende houding aanneemt tegenover het leven. Dit kan men een mens in balans noemen, een mens die de Middenweg bewandelt. Men beseft in een netwerk van relaties te leven, waar iedereen grote verantwoordelijkheid draagt.

In balans leven is leven in het moment, in aandacht en onthechting, overheen de tegenstellingen. Het is de weg van Wijsheid en Mededogen. Men wandelt elk moment op de dunne lijn tussen gehechtheid en onverschilligheid, tussen mentale verstrooidheid en koppig, obsessief gedrag. De Middenweg verhindert niet om het leven met volle teugen te leiden, in tegendeel, het maakt die volheid mogelijk, want men gaat dwars door het leven.

Maar het is niet evident om dergelijk volstrekt vertrouwen te ontwikkelen. Voor een Shinboeddhist begint alles vanuit een houding van *stilte en rust*. De agenda moet niet propvol afspraken en plannen staan. Alleen vanuit een verstilde houding kan contact gemaakt worden met de werkelijkheid buiten het ik-bewustzijn...

Het is goed om zich elke dag een (korte) tijd af te zonderen om de geest tot rust te laten komen en ontvankelijk te maken voor wat er op dit moment gaande is. Men kan ook een zin uitspreken waarin men zich toevertrouwt aan de Boeddha en zijn Leer, uit dankbaarheid en als houvast wanneer men dreigt meegesleurd te worden door haat, begeerte of illusie.

Vanuit de meditatieve houding van stilte en rust kan men *dicht bij de dingen blijven* door geen afstand toe te laten tussen 'ik' en datgene waar men mee bezig is. Het is één zijn met de situatie, de eigen agenda is naar de achtergrond verschoven. Onvoorwaardelijke en totale

overgave aan de situatie zal dat wat gebeurt aanvaardbaar maken, alsof het niet anders kon dan zo te gebeuren. Dicht bij de dingen blijven betekent toelaten getroffen te worden door de werkelijkheid.

Dit actief participeren aan het leven moet in alle situaties gebeuren, ook bij de minste van de huishoudelijke klussen, omdat er een besef is dat dit het enige is dat nu belangrijk is, dat dit het leven nu is, dat er nu niets meer is. Hier ontstaat *perspectief* en *zingeving*. Men moet ook proberen bewuste keuzes te maken, om niet gehecht te raken of meegesleurd te worden door de vele mogelijkheden. In deze zin zou men wellicht beter het fameuze *multitasken* vermijden, want het versnipperd de geest.

Ook is het goed om te proberen een goed evenwicht te bereiken tussen lichamelijke en geestelijke arbeid, om in voeling te blijven met de werkelijkheid. Zo kan men proberen dagelijks 'hoofdarbeid' af te wisselen met allerhande manuele klussen.

Door op deze manier aandacht te hebben voor alles wat men doet en de Boeddha en zijn leer te gedenken kan het *geduld* en het *vertrouwen* groeien. Vertrouwen is een vorm van 'weten' dat gefundeerd is op ervaring. Wij hebben immers kennis genomen van de Leer van de Boeddha, deze getoetst aan onze eigen ervaringen, en als wij die hebben kunnen aannemen als 'waarachtig', dan kan ons vertrouwen groeien. Dit vertrouwen in de Boeddha is tevens vertrouwen in het leven zelf, een besef dat het goed is, dat wij er mogen zijn en dat alles wat er is er mag, er moet zijn. Wanneer wij een gezond vertrouwen in onszelf en de ander cultiveren, dan treden wij de ander tegemoet met open vizier én waakzaamheid.

Wij beginnen ook in te zien dat er mededogen is in de wereld, dat er naast het vele onheilzame, ook mensen van goede wil zijn die heilzame tendensen in de wereld brengen, tendensen die ons kracht geven als wij daarop inhaken. Vanuit dit vertrouwen ontstaat een gevoel van vrede, onthechting en aanvaarding.

Men moet in het zwarte gat van de wanhoop durven vallen en alles in vraag durven stellen. In dit zwarte gat ervaren wij dat leven ontvangen is, dat leven verbondenheid is, en dat in deze verbondenheid het mededogen van de Boeddha zichtbaar wordt.

spring walk –
my son tries to reach
the sky with a stick

Gosia Zamorska – tinywords.com – 29/05/2007

Chuang-tzu (Zhuang-Zi) – Uittreksels (1)

Vertaling: Sh. A. Peel

莊子

Dit is het eerste deeltje van een werkje gepubliceerd bij onze vroegere zustervereniging, uitgeverij De Simpele Weg in 1991. Helaas is onze voorraad uitgeput. Maar we willen u toch nog laten genieten van dit juweeltje...

[Van de oorspronkelijke voetnoten maakten we wel eindnoten...]

Ik geloof dat weinig opdrachten zo moeilijk, ja zelfs zo onwezenlijk zijn als de Chinese filosoof en wijze (of levenskunstenaar?) Chuang-tzu voor te stellen. Laat staan, in te leiden.

Om ons ervan af te maken, doen we dan ook best beroep op hetgeen we over hem lezen in het (duidelijk apocriefe) 33ste hoofdstuk van de ons overgeleverde 'Chuang-tzu':

Chuang-tzu was een overtuigd volgeling van het Tao. In soms bevreemdende bewoordingen, met een schalks woordgebruik en een verder-reikende taal, liet hij zijn gedachten hun vrije gang, zonder enige stroming in het bijzonder aan te hangen of zich te engageren in een of andere lijn.

Hij bekeek de wereld als zo diep in verwarring verzonken dat hij, Chuang Chow' er onmogelijk een zinvolle dialoog nog mee kon voeren. Daarom gebruikte hij 'bekerwoorden' die in diverse richtingen opbruisten; zijn 'ernstige' uitspraken waren geformuleerd om spontaan vertrouwen in te boezemen. De woorden die hij in andermans mond legde, waren vooral bedoeld om een gevoel van openheid te scheppen.

In harmonie met hemel en aarde, leefde hij in vrede met alle 'geesten'. Hij oordeelde nooit over goed en kwaad van het mensdom, en leefde aldus in vrede met zijn generatie.

Ofschoon zijn boek een buitensporige realisatie is, is het toch helder en boeiend. Ofschoon zijn stijl nogal sprongsgewijs evolueert, is hij toch vindingrijk en aantrekkelijk.

Als denker is hij vooral suggestief. Boven vertoeft hij in de Hemel. Beneden gaat hij om met diegenen die geenzijds de begrippen geboorte en dood geraakt zijn, die zowel begin als einde ontkennen. Wat betreft de grond van alle dingen, is zijn denken groots en weids. Wat betreft het Tao, vestigt hij een harmonie tussen de mens en de meest verheven machten.

Nochtans omvat hij de veranderlijkheden van het bestaan en past hij zich aan bij de vereisten van het wisselende leven. Zijn argumenten zijn onuitputtelijk maar nooit onlogisch. Hij is subtiel, mysterieus en moeilijk te vatten.

•••••

Verder, wat weten we over Chuang-tzu? Vooral dat hij zou geleefd hebben ergens tussen -370 en -296/275: tijdgenoot en deelgenoot van die bruisende denk-wereld, het einde van het tijdperk der Strijdende Koninkrijken die de overgang van de fossiele Chou-dynastie naar de 'hevige' (maar dan ook korte) Ch'in inluidt. Tijdgenoot dus van Mencius, van Hui-tzu zijn goede vriend de sofist, maar tevens, iets verder weg, van een Plato, een Aristoteles, een Epicurus...

En waar hij het zeker tegen heeft, dat zijn Confucius en de Confucianisten, Mo-tzu en de Mohisten... eigenlijk tegen alle '-isten'... Maar dat hij briljant meeleeft met de problematiek van zijn tijd (van alle tijden...) dat blijkt uit zijn 'biografie' bij Ssu-ma Ch'ien (-145-86), dat "*hij de Confucianisten en de Mohisten zozeer de duivel aandeed, dat de geletterden in zijn tijd onbekwaam waren zijn kritiek te weerleggen.*"

Het boek in ongeveer 100 000 tekens dat zijn naam draagt, kan onmogelijk integraal van zijn hand zijn. Men zegt dat het eerst in de 4de eeuw, dus 600 jaar na Chuang-tzu, zou gecompileerd zijn door een Kuo-hsiang, van de Chin-dynastie (265-420). Tegenwoordig heerst de academische mening dat slechts de eerste zeven hoofdstukken, de z.g. *Inner Chapters*, van zijn hand zouden zijn; de hoofdstukken 8 tot en met 22 worden aan nabije discipelen toegeschreven, en de hoofdstukken 23-33 aan volgelingen "*whose minds, good as they were, moved on a different plane from his.*" (E.R. Hughes)

•••••

Wat de vertaler toch niet heeft belet ook uit deze 'betwiste' hoofdstukken te putten.

De keuze van de fragmenten is uiteraard subjectief. Hoe kan het anders? Men houdt van Chuang-tzu. Maar men houdt vooral van bepaalde aspecten van Chuang-tzu. In zijn 'geheel' is hij trouwens moeilijk te vatten. Zie het verhaal van de kok en de ossen (pag. 12). Hierover is bijgevolg geen verantwoording verschuldigd... Uiteraard is ook de indeling in paragrafen het werk van vertaler.

De vertaling zelf is hoofdzakelijk gebaseerd op de uitgave *Shi-erh-shi-tzu* (Shanghai, 1986), een facsimile van de Ch'ing blokdruk 1875-1877, waarvan de Chuang-tzu het tweede onderdeel uitmaakt; en op de *Concordance to Chuang Tzu, Harvard-Yenching Sinological Index Series, Supplement No. 20* (Cambridge, Mass., 1956). Gebruik werd ook gemaakt van diverse andere recente publicaties. Met tevens een zijdelingse blik op de vertalingen van J. Legge (niet zómaar aan te raden), L. Giles (die nauw Legge volgt), van Hans Stange (die voor vertaler een bijzondere betekenis heeft), van A.C. Graham en van B. Watson (beide wèl aan te raden). In het Nederlandse taalgebied, voelt de vertaler een schromelijke afwezigheid: nl. die van een directe toegang, ofschoon het werk van Robert Hartzema² beslist verdedigbaar is.

•••••

Deze vertaling is noch letterlijk noch vrij, maar pendelt tussen beide extremen. Ook voor de door Chuang-tzu zo geliefkoosde afwisseling werd *at random* gezorgd. Zo b.v. leest men hier "Chuang-tzu", dàar "Meester Chuang". Een *academische* reden kan vertaler niet naar voren schuiven...

Voor het translittereren van Chinese namen en termen, werd hoofdzakelijk beroep gedaan op de traditionele ofschoon aanvechtbare Wade-spelling... ook niet steeds zo heel even consequent... Waarom 'Lao-tan' maar 'Ch'in Shih'? Ik voel Meester Chuang zijn schouders ophalen.

Voor de aanzet tot en de verwezenlijking van deze vertaling, dank ik in de eerste plaats Katrien – maar zeker ook de F.V.G.-studenten. Aan wie ik dan ook deze vertaling opdraag.

Shitoku A. Peel
Maart 1991

•••••

Meester Hui zei: “Ik bezit een grote boom; de mensen noemen hem ‘stinkboom’³. Zijn stam is zo knoestig en zijn takken zijn zo vergroeid dat men ze met geen enkel meetinstrument kan afmeten. Hij staat daar aan de rand van een weg en toch let geen timmerman erop. Welnu, Meester Chuang, zo zijn nu ook uw woorden: opgeblazen maar van geen enkel nut. Iedereen verwerpt ze.”

Meester Chuang antwoordde; “Hebt gij nog nooit een wilde kat gezien, hoe zij haar lichaam plat tegen de grond drukt als ze haar prooi beloert? Zij springt van hier naar daar, nu eens hoog dan weer laag. Tot ze tenslotte toch eens in een val terecht komt of ineen strop sterft. Een yak lijkt wel zo reusachtig als een wolk aan de hemel; hij is geweldig groot en toch kan hij geen muizen vangen. Welnu, gij bezit een grote boom en ge maakt er u zorgen over dat hij van geen nut is. Waarom plant ge hem niet in het dorp van Niet-Bestaan? Dan kunt ge in niet-handelen in zijn schaduw wandelen of onder zijn takken soezelen. Geen bijl zou hem vellen, niets zou hem schade berokkenen, want er zou niets zijn waartoe hij kon dienen. Zoudt ge u er dan nog zorgen over maken?”

(I)

•••••

Er is niets dat niet subjectief is, er is niets dat niet objectief is, en niets kan zichzelf als objectief zien. Enkel vanuit het subjectieve kan men tot objectief weten komen. Dus zeg ik: het objectieve komt voort uit het subjectieve en het subjectieve is afgeleid uit het objectieve. Het subjectieve en het objectieve samen zijn het leven in wederzijdse afhankelijkheid.

Het objectieve komt voort uit het subjectieve en het subjectieve uit het objectieve: dat is de leer van de afwisseling. Wat nu mogelijk is, is op een ander ogenblik onmogelijk; wat nu onmogelijk is, is op een ander ogenblik mogelijk. Verbonden zijn met het juiste is hetzelfde als verbonden zijn met het onjuiste; verbonden zijn met het onjuiste is verbonden zijn met het juiste. Daarom verwerpt de ware wijze

dergelijke onderscheidingen. Hij neemt zijn toevlucht tot de hemel en stelt zichzelf in subjectieve relatie tot de dingen.

(II)

•••••

“Als een mens zijn verstand afslijt in inspanningen om de individualiteit van de dingen te vatten, onwetend van het feit dat alle dingen één zijn, dan noemt men dat *Drie 's ochtends*.” - “Wat betekent dit?” vroeg Meester Yu. “Wel,” antwoordde Meester Chi, “er was eens een apenhoeder die tot taak had hun dieet van kastanjes vast te stellen. Hij liet voor elke aap er ‘s morgens drie geven en ‘s avonds vier. Alle apen waren hierover boos, zodat de bewaker zegde dat ze er ‘s ochtends vier en ‘s avonds drie mochten hebben. De apen vonden dit heel goed. Aldus was er eigenlijk geen verschil wat het aantal kastanjes betreft, maar er was een aanpassing aan de gevoelens van welbehagen en onlust; de schikking was overeenkomstig deze gevoelens. Dat is het principe zichzelf in subjectieve relatie met de uiterlijkheden te stellen. Op deze wijze verwezenlijkt de ware wijze, door tegengestelden als identiek te beschouwen, harmonie met de wetten van de hemel.

(II)

•••••

Over het grote Tao kan niet gesproken worden en een grote overtuiging vereist geen woorden. Zo ook bekommert volkomen mededogen zich niet om liefdadigheid; zo bekommert volkomen eerlijkheid zich niet om belangloosheid en volkomen moed zich niet om kracht. Indien het Tao zou schitteren, zou het niet het Tao zijn. De taal die redetwist is ver beneden hetgeen ze zou moeten zijn. Het mededogen dat in clichés is vastgelegd, heeft geen bereik. De eerlijkheid die smakeloos is, mist haar doel. De moed die niet toegeeft, bestrijdt zijn eigen doel.

(II)

---

¹ Chou is de voornaam van Meester Chuang.

² “Tsjwang Tse - Rijdend op een wolk” (Kern, Amsterdam 1977).

³ *Ch'u, de Ailanthus glandulosa*, een knoestige boom met lichte schors en stinkende bladeren.

(wordt vervolgd)

Meditatie

...ook van toepassing op mensen die de nembutsu reciteren...

Eigenlijk is meditatie een ander woord voor luisteren. Letterlijk is het woord 'meditatie' opgebouwd uit twee Latijnse woorden: *medio*, dat 'centrum' betekent, en *sto*, oftewel 'staan'. Wanneer je in het midden van je eigen gedachtewereld staat, sta je in het oog van de storm - het enige punt waar het windstil is. Het is een kunst om daar te komen en een kunst om daar te blijven. Het is zo verleidelijk te worden meegezogen door al die emoties, verlangens, oordelen, gedachten, gewoonten...

Als je in het oog van de storm kunt staan en van enige afstand al die stemmen kunt waarnemen, dan kun je er – zonder angst jezelf kwijt te raken – je volle aandacht aan geven. Als alle stemmen (niet alleen die van jou, maar van alles en iedereen) er volledig mogen zijn, dan gaat het leven zelf door je heen stromen. Je wordt de bedding voor het leven zelf. Het is dan alsof je niet meer bestaat, alsof je niets bent, of juist alsof het leven zélf bent: alles dus.

Martine – uit: Ode

Einde en begin

Ik neem het de lente niet kwalijk
Dat ze weer is aangebroken.
Ik reken het haar niet aan
Dat ze als elk jaar trouw
Haar plichten vervult.

Ik begrijp dat mijn verdriet
Het groen niet tegenhoudt.
Als een sprietje buigt,
Dan alleen in de wind

Wisława Szymborska

Nieuws uit de Sangha

- * Op zondag 14/02/2010 hebben we tijdens de Bijzondere Algemene Vergadering de **nieuwe statuten** van ons Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw, aangepast aan de wet van 2 mei 2002, kunnen goedkeuren. We danken de leden, die in ruim aantal aanwezig of vertegenwoordigd waren, voor hun inbreng en visies.
- * Vermits wij in de loop van het jaar **tien feestdagen** hebben, kunnen we best begrijpen dat je ze niet allemaal kan meemaken. Daarom suggereren we dat we ons vanaf 2010 vooral focussen op drie belangrijke momenten binnen Jodo-Shinshu, met name: **Hanamatsuri** (11/04), **Ō-Bon** (15/08) en **Hō-on-kō** (14/11). We gaan dan ook trachten vooral die drie zondagen een hapje te voorzien (waaraan je mits een kleine bijdrage kan deelnemen). Uiteraard ben je tijdens de overige vieringen evengoed welkom!
- * Onze **cursussen** jaargang 2010 startten alvast succesvol: *Introductie boeddhisme* en *Inleiding Reine Land Boeddhisme* telden resp. 10 en 11 deelnemers. Op 29/05/2010 geeft Filiep De Temmerman een sessie over *Vrienden van de Westerse Boeddhistische Orde*. Op 05/06/2010 start Fons Martens met 3 sessies over *Japan: geschiedenis, taal, cultuur & religie*.
- * De film **Boeddhisme in België: aanwezigheid en sociaal impact** gerealiseerd voor de Boeddhistische Unie van België staat nu ook online: <http://www.buddhism.be/89.0.html> . Voor diegenen die geen internet hebben, of die opzien tegen een te lange downloadtijd: in onze bib kan je die dubbele cd uitlenen.
- * Op donderdag 10 juni 2010 om 20:30 uur gaat de première van de film **Mensenmozaïek** door in het Cultureel Centrum in Berchem – reserveren verplicht... (Weet je nog dat Maryse, Mohammed & hun collega's drie maal bij ons geweest zijn voor opnames?) Misschien kunnen we er wel met onze groep naartoe?
- * Onze tempel staat voor **dringende herstellingswerken** (zie vorige Ekō): een totale investering van zeventuizend euro, waarvoor we een onderhoudspremie kunnen ontvangen. We verwachten dat de aannemer binnenkort kan starten.

* Daarnaast zal in de nabije toekomst onze verwarming (op dit ogenblik met aardgaskachels) moeten voldoen aan de eisen van de **brandveiligheid**. We zijn daarom aan het onderzoeken of we volledige **centrale verwarming** met radiatoren en een brander op aardgas zouden laten installeren: een zware, maar waardevolle investering in de toekomst...

Alleszins hebben we van de stadsdiensten, na het derde bezoek van Wim Bollaert op 25/02/2010, bekomen dat onze tempel verder mag functioneren – zonder helemaal in orde te zijn met de brandveiligheid – op voorwaarde natuurlijk dat we verdere stappen ondernemen.

* Sinds meer dan een jaar houdt Charles de **uitleenadministratie** van de boeken in een register bij. Blijkbaar zijn er nog een aantal werken “in de omloop”. We missen immers nog wat boeken die er bij de vorige volledige inventaris op de PC (in 2001) wel waren... Mogen we bij daarom deze een oproep lanceren?

Wil je zo vriendelijk zijn eens na te zien of je bij je thuis nog boeken hebt die je van jikōji hebt uitgeleend en die door Charles nog niet in het uitleenregister zijn opgenomen? Immers, voortaan is de uitleentermijn in principe 3 weken... Bedankt!

* IABC die ons o.a. onze tempelinrichting schonk, en die ons sindsdien financieel, organisatorisch en inhoudelijk blijft ondersteunen, bestaat dit jaar **30 jaar**. **IABC** is van plan om bij die gelegenheid hun uitgave “Nembutsu Seizen” aan te vullen met de activiteiten van de Europese sangha’s gedurende de afgelopen tien jaar. Op aanvraag van Rev. Esho Sasaki maakten we daarom een overzicht van onze activiteiten van het decennium 2000 en 2009: *Report of A Decade 2000-2009*. Interesse in een exemplaatje?

* Op maandag 15/02/2010 hielden we een intieme herdenkingsdienst voor **Masuo-Roger**. Dit 3de memoriaal zal ons een hele tijd bijblijven. We wensen bij deze de familie Tanaka Salomon (mama, papa en broertje Isao) sterkte – en succes bij de nieuwe geboorte...

* Onze tweede deelname aan **Koffiestop** (Broederlijk Delen) bij Colruyt op vrijdag 26/02/2010 leverde weer een knappe som van € 310,16 op! Bedankt, collega’s om het koude winterweer te trotseren!

Rooster der bijeenkomsten – lente 2010

- za 06/03 10.00 u. *cursus* **Inleiding Reine Land boeddhisme - 2/4**
di 09/03 19.30 u. Junirai
- za 13/03 10.00 u. *cursus* **Inleiding Reine Land boeddhisme - 3/4**
di 16/03 19.30 u. Sambutsuge
- za 20/03 10.00 u. *cursus* **Inleiding Reine Land boeddhisme - 4/4**
zo 21/03 10.00 u. **Ō-Higan** - Lentedevotieperiode (18-23/03) ook
Pāramitā-feest genoemd - **Shoshinge**
di 23/03 19.30 u. Juseige
- za 27/03 20.30 u. *deelname aan Earth Hour*
di 30/03 19.30 u. Amidakyo
- di 06/04 19.30 u. Junirai
- zo 11/04 10.00 u. **Hanamatsuri** - Bloemenfeest. Gedachtenis van
Boeddha Gautama's geboorte. (08/04) - **Shoshinge**
- zo 11/04 12.30 u. hapje voor deelnemers
di 13/04 19.30 u. Sambutsuge
di 20/04 19.30 u. Juseige
- za 24/04 10-13 u. *lentepoets in Pretoriastraat 50-98*
di 27/04 19.30 u. Amidakyo
di 04/05 19.30 u. Junirai
- zo 09/05 10.00 u. **31ste Tempeldag** - Herdenking inhuldiging door
Rev. K. Miyaji in naam van Zenmon Kosho Ohtani
(06/05/1979) - meteen ook Vesak - **Shoshinge**
- zo 09/05 12.30 u. hapje voor deelnemers
di 11/05 19.30 u. Sambutsuge
di 18/05 19.30 u. Juseige
- vr 21/05 20.00 u. *deelname aan BUB-avondvoordracht*
- za 22/05 09.00 u. deelname aan FGS-initiatief: Viering van de
Verjaardag van Boeddha, in de Chinese wijk
- zo 23/05 10.00 u. **Gotan-E** - Gedachtenis van de geboorte van
Shinran Shōnin (21/05/1173) - **Shoshinge**
di 25/05 19.30 u. Amidakyo
- za 29/05 10.00 u. *cursus* - **Kennismaking met Vrienden van de
Westerse Boeddhistische Orde**
di 01/06 19.30 u. Junirai
- za 05/06 10.00 u. *cursus* - **Japan: geschiedenis, taal, cultuur &
religie 1/3**
di 08/06 19.30 u. Sambutsuge

Naast de wekelijkse diensten op dinsdagavond om 19.30 uur, ben je in principe eveneens iedere zaterdag welkom tussen 13 en 18 uur.

Tempel van het Licht van Mededogen
Centrum voor Shin-Boeddhisme vzw

JIKŌJI
慈光寺

Pretoriastraat 68 - B-2600 Antwerpen (Belgium)
tel. +32 (0)475 62 78 36
www.jikoji.com ✉ info@jikoji.com

Werkten mee aan dit nummer

Luc Van de Wal, Marcus Cumberlege, Martine
Strubbe, Nellie Van Meel
en Shitoku via de uitgaven van *De Simpele Weg*

Verantwoordelijk uitgever

Rev. Daijō Fons Martens
tel. +32 (0)475 62 78 36 ✉ info@jikoji.com

*Overname toegelaten mits bronvermelding en
bewijsexemplaar - ISSN 1370-0243*

Drukkerij Copymatic - 2600 Berchem